

Partimotion

Motion till riksdagen 2017/18:3566

av **Ulf Kristersson m.fl. (M)**

Säkerhetspolitik för Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges försvarsutgifter ska öka och närma sig 2 procent av BNP och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha en färdplan för ett Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska verka för utökade sanktioner och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska fördjupa försvarssamarbetet med länderna kring Östersjön och andra likasinnade länder i norra Europa och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget i Arktis och Östersjöregionen ta fram en ny tydlig Arktisstrategi som tar fasta på regionens säkerhetspolitiska betydelse inklusive kampen om resurserna och en fungerande infrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska spela en ledande roll inom EU för att utveckla och förstärka den gemensamma utrikespolitiken och den europeiska utrikestjänsten och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för implementeringen av en europeisk säkerhetsstrategi och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att FN i högre utsträckning ska kunna utnyttja möjligheten till humanitär intervention och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under sin tid i FN:s säkerhetsråd ska fokusera på konfliktlösning, mänskliga rättigheter, FN-resolution 1325, på nödvändiga reformer av FN-systemet samt att motverka byråkrati, korruption och ineffektivitet och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av klimatåtgärder som bidrar till en stärkt säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i ökad utsträckning använda det svenska biståndet för att stärka stater i sönderfall som är i farozonen för att bli baser åt terrorister och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av större samstämmighet mellan biståndet och vår säkerhetspolitik, internationella insatser och fredsforebyggande arbete och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rådande omvärldsläge kräver att en större del av vårt bistånd öronmärks för humanitärt (katastrof)bistånd och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka det svenska engagemanget och stödet till de institutioner (ICC) och de europeiska samarbeten som arbetar för att lagföra krigsbrott och terrorbrott, inte minst då de skett i tredje land, och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska göra mer även militärt för att bekämpa Isil/Daish samt att vara beredda att bistå med militära medel när länder begär stöd i enlighet med artikel 42.7 och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla militära, politiska och juridiska förberedelser för ett svenskt inträde i Nato ska finnas på plats och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Försvarmaktens behov ska styra utformningen av försvarets personalförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att Försvarmakten har tillgång till modern och relevant materiel som ger försvaret en god förmåga att hävda sig mot en kvalificerad motståndare och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ett modernt totalförsvaret för att kunna möta de nya hot den moderna krigföringen medför och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige även i fortsättningen ska ha en hög ambition att bidra till internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samla och tydliggöra ansvaret för it-säkerheten och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Statskontoret ett brett uppdrag att utvärdera MSB:s roll samt den svenska krisberedskapen och dess beslutskedjor och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Vi lever i en orolig och snabbt föränderlig omvärld och de kommande åren lär omvärldens utmaningar allt tydligare och oftare bryta sig in i den svenska vardagen. 2017 har börjat med ett skifte i den rådande världsordningen, då den nya

administrationen i USA har signalerat en annan syn på sin roll i världen och på relationen med EU och Europa. Storbritanniens beslut att lämna Europa har skakat om vår utrikes- och säkerhetspolitiska struktur.

Situationen i Sveriges närområde är fortsatt oroande. Rysslands aggression och revisionism påverkar den regel- och normstyrda ordning som styr Europa. Ett allt mer auktoritärt Turkiet parat med ökade nivåer av våld, krigen och oron i Mellanöstern, kärnvapenhot i Nordkorea, terrorism med islamistiska förtecken, konflikter i flera länder i Afrika, samt stora flykting- och migrationsströmmar är andra utmaningar att hantera. I öst fortsätter Kina en politik av att söka ökat inflytande med olika medel.

Frågan om kärnvapen har tyvärr aktualiserats allt mer den senaste tiden, inte minst på grund av regeringens avsikt att ratificera konventionen om förbud mot kärnvapen (Nuclear Ban Treaty). Detta är något som både riskerar att underminera det befintliga nedrustningsarbetet samt även äventyra Sveriges försvarspolitiska samarbeten.

Globaliseringen knyter samman det som är nära med det som är avlägset och förändringarna går allt fortare. Det som en gång var separata områden är numera delar av samma helhet. På många sätt är globaliseringen en positiv kraft som genererar ett ökat välbefinnande till allt fler människor. En baksida av ett ökat ömsesidigt beroende är att Sverige även påverkas negativt av kriser som uppstår i helt andra delar av världen.

Sverige ska ha förmågan att kunna förebygga och hantera de kriser vi ställs inför men vi ska även samverka tillsammans med andra. Det kräver att vi för en aktiv utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik med en tydligare koppling till och prioritering av svenska intressen som styr den säkerhetspolitiska agendan. Den ska syfta till att skydda det svenska territoriet och värna det öppna samhället byggt på grundläggande värderingar som demokrati, frihet, jämställdhet och respekten för mänskliga rättigheter. Och det sker samtidigt som vi stödjer länder och människor där dessa värden är ifrågasatta.

Moderaterna föreslår två procent av BNP till försvaret och ett svenskt Natomedlemskap

Ett stärkt svenskt försvar tillsammans med ett svenskt Natomedlemskap är centrala delar i den framtida säkerhetspolitiken. Under 2017 har Moderaterna tagit viktiga steg för att höja den svenska försvarsförmågan. Genom försvarsuppgörelsen har försvaret fått extra resurser för att säkerställa ambitionen i försvarsbeslutet 2015. Vi har dessutom föreslagit att Sveriges försvarsutgifter måste närma sig två procent av BNP den kommande tioårsperioden. Det är helt nödvändigt för att Sveriges försvarsförmåga efter 2020 ska kunna garanteras. Ett starkt svenskt försvar är också en garant för ett stabilt närområde. Moderaternas mål är att hela Sverige ska kunna försvaras och att alla stridskrafter ska stärkas.

Nato är helt centralt för säkerheten i Europa, och inte minst i Sveriges närområde. Moderaterna vill därför se en färdplan för ett svenskt Natomedlemskap. Bara genom att vara medlem blir vi en del av Natos kollektiva försvar. De bilaterala samarbetena med enskilda Natoländer som regeringen förespråkar kan inte ersätta de bindande försvarsgarantierna som kommer med ett fullvärdigt medlemskap. Ett svenskt Natomedlemskap skulle också innebära att vi får sitta med vid bordet när viktiga beslut om Europas

säkerhet tas. Vi skulle även kunna ha en försvarsplanering med Nato vilket möjliggör ett snabbt gemensamt agerande i händelse av en kris.

Utgångspunkt i det breda säkerhetsbegreppet

Dagens och morgondagens säkerhetsutmaningar är mångfacetterade och komplexa och inbegriper inte bara traditionella militära hot. I stället står vi inför en bred hotbild där även faktorer som klimat, handel, ekonomi, energi, livsmedelsförsörjning och asymmetriska hot som terrorism, cyberattacker och desinformation påverkar. Det gör att svaren på säkerhetsutmaningarna också måste vara breda där både militära och civila förmågor samverkar för att stärka Sveriges försvarsförmåga och robusthet för att kunna möta kris och konflikt.

Ett mer osäkert närområde

Sveriges närområde har de senaste åren blivit mer osäkert. Försvarsmakten understryker i sina senaste delårsrapporter att säkerhetsläget fortsätter att försämrats. Den ryska aggressionen mot Ukraina utgör en vattendelare och utmanar den europeiska säkerhetsordningen. Den illegala annekteringen av Krim visar att den ryska tröskeln för att använda militärt våld har sänkts och att Ryssland inte respekterar självständiga staters gränser. Det ryska agerandet i Ukraina är också en tydlig markering mot Nato och EU om att undvika utvidgning i det Ryssland ser som sin intressesfär.

Som ett resultat av det ryska agerandet och de förnyade stormaktsambitionerna har Sveriges militärstrategiska läge blivit viktigare. Östersjön är av central betydelse både när det gäller handelsvägar till och från alla länder i regionen, och som arena för att ta emot och ge militär hjälp. I Sverige har Gotlands betydelse betonats. Även Arktis betydelse blir större i och med klimatförändringarna som kan göra det mer ekonomiskt lönsamt att utvinna naturresurser i området samt att nya handelsvägar öppnas som ett resultat av smältande havsisar.

Den ökade terrorismen är en ny verklighet vi måste förhålla oss till. Vi ser också nya hot i form av starkt ökad propaganda och cyberkrigföring. Det ställer nya krav på samarbetet i vårt närområde.

Ryssland

Rysslands agerande under de senaste åren innebär ett förändrat säkerhetspolitiskt läge och hotbild mot Sverige och vår kontinent. Ryssland har visat att de inte har respekt för rådande världsordning. Då behövs ett väl definierat förhållningssätt till Ryssland. Vi ska använda de forum som finns för att ställa krav på Ryssland att fullfölja sina internationella förpliktelser, liksom att verka för att det har ett pris att undergräva den internationella rättsordningen och negligera sina förpliktelser. Vi ska tala med Ryssland, men då om centrala frågor.

Relationen mellan EU och Ryssland måste vila på respekt för internationella regler, institutioner och principer. Åtaganden inom världshandelsorganisationen WTO och

Europarådet måste följas och uppmuntra till en utveckling mot ett pluralistiskt och demokratiskt Ryssland. EU måste påtala de oacceptabla övergreppen mot de mänskliga rättigheterna inte minst mot hbtq-personer och den ökade repressionen mot det civila samhället.

Vi måste skilja på den ryska befolkningen och de styrande i Ryssland. Den ryska regimen är inte demokratiskt vald och är auktoritär i sin utövning. Vi ska stödja den ryska befolkningens strävan till att få utöva sina mänskliga och medborgerliga rättigheter, men vi ska inte stödja den ryska regimen. Ryssland är vår granne och del av Europa. Det ligger i allas intresse att Ryssland närmar sig Europa och att Ryssland utvecklas i demokratisk riktning. Då måste vi tydligt markera att vi inte accepterar kränkningar av mänskliga rättigheter, korruption och icke-demokratiska verktyg och processer.

Redan Georgienkriget 2008 visade att Ryssland var berett att använda militärt våld mot sina grannar. Utifrån de erfarenheter som Ryssland drog av kriget i Georgien sjuösettes en omfattande reform av den ryska försvarsmakten. År 2010 kom den nya ryska militärdoktrinen där den nya inriktningen kodifierades.

Militärdoktrinen pekar på behovet av att kunna agera snabbt i kombination med bruket av moderna vapensystem för att kunna ta initiativet vid en eventuell konflikt. Redan här pekas på informationskrigföringens betydelse. Det finns även skrivningar om rätten att militärt skydda ryska medborgare utanför Rysslands gränser och skarpa markeringar mot Nato och planerna på ett missilförsvar i Europa. Natos utvidgning definieras som det främsta hotet mot Ryssland.

Den ryska försvarsreformen tar sikte på att vara genomförd 2020 och innebär en prioritering av kvalitet framför kvantitet. Antalet förband minskas och fokus ligger på att dessa ska vara fullt utrustade, väl övade och försedda med modern materiel. Även ledningen har omorganiserats och en operativ strategisk ledning med ansvar för Arktis har lagts till.

I militärdoktrinen förbehåller sig Ryssland rätten att slå först med kärnvapen vid angrepp som hotar landets existens samt rätten att möta angrepp av konventionella vapen med kärnvapen. Den officiella retoriken från den ryska statsledningen indikerar också att användandet av kärnvapen ses som en faktisk möjlighet på ett sätt som för en betraktare i väst ter sig som helt främmande. Det ryska övningsmönstret i vårt närområde har i takt med den ryska försvarsreformens genomförande förändrats. Man genomför fler och mer komplexa övningar. Trycket har varit särskilt hårt mot de baltiska staterna Estland, Lettland och Litauen. Ryssland har ökat antalet övningar i Östersjön och vid upprepade tillfällen kränkt Sveriges och andra länders gränser.

Ryssland har kraftigt ökat sina försvarsutgifter för att kunna genomföra försvarsreformen till 2020 och de uppgår nu enligt SIPRI till 5,5 procent av BNP. De ekonomiska problem som Ryssland nu dras med som ett resultat av fallande oljepriser och sanktionspolitiken tillsammans med den delvis utvecklade ryska industriella förmågan ställer dock frågetecken kring möjligheten att gå i mål med den ambitiösa moderniseringen av försvarsmakten. Dock finns det än så länge inget som tyder på en sänkt reformhastighet eller neddragning av ambitionerna. Situationen i Ryssland är problematisk på många sätt med en allt mer auktoritär statsledning som ser väst och Nato som det största hotet och som inte respekterar andra länders gränser. Detta i kombination med en omfattande militär upprustning och återtagna stormaktsambitioner gör att Ryssland måste betraktas som ett oberäkneligt hot som destabiliserar hela Sveriges närområde.

Efter Rysslands olagliga annektering av Krim var Sverige ett av de mest pådrivande länderna för att EU skulle införa sanktioner mot Ryssland. De infördes sedan i ett antal steg under 2014/15. Sanktionspolitiken mot Ryssland har varit framgångsrik i så motto att EU:s 28 medlemsländer uppträtt gemensamt och koordinerat. Sverige ska driva på för att sanktionerna utvidgas så att personer som kränker mänskliga rättigheter, förföljer, torterar och dödar ryska demokrati- och civilsamhällesaktivister, och som lever på korruption kan bli föremål för ytterligare sanktioner.

Norden och grannskapet

Sverige ska fortsätta verka för ett fördjupat nordiskt samarbete också på det säkerhetspolitiska området samt ytterligare stärka det bilaterala samarbetet med de nordisk-baltiska länderna samt multilateralt i EU och FN. Sverige ska vara en ledande aktör i Östersjöregionen och prioritera frågor som rör Östersjöregionen, inklusive Tyskland och Polen. Vi ska stärka samarbetet och alliansbyggandet genom bland annat ökad och breddad diplomatisk närvaro i regionen och ska bygga upp ett bredare nordisk-baltiskt (NB8) nätverk inom säkerhet. Storbritannien och Nederländerna bör också i frågor såsom handel och säkerhet inkluderas i det nordisk-baltiska samarbetet.

Det nordiska försvarspolitiska samarbetet inom Nordefco, Nordic Defence Cooperation, fördjupas allt mer och omfattar numera till exempel gemensamma övningar, samarbete i internationella insatser och materielsamarbeten. Även bilaterala samarbeten mellan Sverige och enskilda länder i Norden utökas. Alliansregeringen tog 2014 initiativ till den gemensamma handlingsplanen för försvarssamarbete med Finland. Resultatet av denna presenterades i februari 2015 och innehöll bland annat förslag på gemensam planering som inte bara gäller i fredstid.

Svårigheten i det nordiska försvars- och säkerhetssamarbetet är att de olika länderna också har olika säkerhetsarrangemang. Sverige och Finland är med i EU, men inte i Nato. Danmark är med i både Nato och EU och Norge är bara medlem av Nato. De olika tillhörigheterna blir gränssättande för hur långt den nordiska integrationen kan gå på försvars- och säkerhetsområdet. För Norge och Danmark som har säkerhetsgarantier genom sina respektive Natomedlemskap kommer inte det nordiska samarbetet och eventuella säkerhetsgarantier i det vara intressant. Sverige bör dock fortsatt utveckla samarbetet inom Nordefco för att uppnå ytterligare samordningsvinster. I det fortsatta nordiska försvarssamarbetet bör man även sträva efter att i ökad utsträckning inkludera de baltiska länderna.

En viktig fråga för säkerheten och stabiliteten i vårt närområde är att Sverige på olika sätt fortsätter att fördjupa samarbetet med Nato och enskilda medlemsländer i organisationen. Det är därför mycket bra att Sverige nu ska delta i den brittiskledda snabbinsatsstyrkan Joint Expeditionary Force (JEF).

Arktis- och Barentsområdena står inför stora utmaningar. Issmältningen riskerar att få allvarliga konsekvenser för ekosystemet och för ursprungsbefolkningarnas möjlighet att utöva sina traditionella näringar. Samtidigt ökar möjligheterna att utvinna naturresurser i området, och kortare transportvägar öppnar sig mellan Europa och Asien. Det riskerar att skapa säkerhetspolitiska spänningar i Arktis- och Barentsregionerna. Med tanke på den tillspetsade ryska retoriken och ökade militära närvaron i vårt närområde spelar Arktiska rådet också en säkerhetspolitisk roll. Arktiska rådet och Barentsrådet

kommer vara centrala forum för dialog och konfliktlösning. Med tanke på den senaste tidens säkerhetspolitiska utveckling finns det idag ett behov av att ta fram en ny svensk Arktisstrategi.

EU – vår viktigaste utrikespolitiska plattform

Vi vill se ett EU som är en stark kraft för demokrati, mänskliga rättigheter, frihandel och hållbar utveckling i världen. Men trots att EU har många viktiga utrikespolitiska instrument som ger inflytande är samarbetet inte tillräckligt starkt, samstämmigt och effektivt för att EU ska kunna spela sin fulla roll på den internationella arenan. Vi vill se en förstärkt utrikespolitik som tar sin utgångspunkt i det gemensamma europeiska intresset. En stärkt gemensam politik kräver kompetens, kunnande och ett stärkt förtroende för EU:s institutioner. Sverige ska spela en ledande roll inom EU för att utveckla och förstärka den gemensamma utrikespolitiken och den europeiska utrikestjänsten.

EU behöver en mer aktiv utrikespolitik, som är bredare förankrad och konsekvent bedriven. EU behöver också agera proaktivt. Sanktionspolitiken mot Ryssland har varit framgångsrik i så måtto att EU:s 28 medlemsländer uppträtt gemensamt och koordinerat trots externa påtryckningar.

EU förenas av en djup värdegemenskap och starka handelspolitiska band med USA. Den transatlantiska länken, som binder parterna samman, är en viktig kraft för demokrati, mänskliga rättigheter och marknadsekonomi i den internationella politiken. Trots att den nuvarande Trumpadministrationen ej prioriterat det så är det fortsatt viktigt att EU och USA fördjupar sitt samarbete och agerar tillsammans på den internationella arenan. EU och USA bör upprätta ett gemensamt frihandelsavtal och arbeta för att reformera de internationella institutionerna. För Sverige är avtalet mycket viktigt. Sveriges utveckling och välbefinnande har under åren varit nära sammanlänkade med frihandels landvinningar. Det gäller än i dag och USA är en av våra viktigaste handelspartners. Det finns också en viktig säkerhetspolitisk dimension i frihandels- och investeringsavtalet Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP. Framtiden för TTIP är i nuläget mycket osäker men Sverige måste fortsatt ha som mål att arbeta för att ett sådant avtal kommer på plats. Sverige ska alltid vara ledande i att EU ska vara frihandelsinriktat, skapa fler frihandelsavtal och bejaka globalisering.

Relationen mellan EU och Ryssland måste vila på respekt för internationella regler, institutioner och principer. Åtaganden inom världshandelsorganisationen WTO och Europarådet måste följas och uppmuntra till en utveckling mot ett pluralistiskt och mer demokratiskt Ryssland. EU måste påtala de oacceptabla övergreppen mot de mänskliga rättigheterna inte minst mot hbtq-personer och den ökade repressionen mot det civila samhället.

Betydelsen av EU:s relationer med Kina har ökat markant. Kinas agerande påverkar i princip alla verksamhetsområden inom EU:s utrikespolitik. EU måste, som Kinas viktigaste exportmarknad, tydligare använda sitt ekonomiska inflytande för att påverka när det gäller mänskliga rättigheter, liberaliseringen av landets ekonomi och främjandet av en hållbar utveckling.

Vi vill att den europeiska utrikestjänsten ska effektiveras, för att få starkare genomslag för den gemensamma utrikespolitiska rösten. EU:s medlemsländer behöver

utveckla en starkare militär och civil förmåga att hantera kriser och konflikter. EU:s medlemsländer behöver därför fördjupa det försvarspolitiska samarbetet. Europeiska försvarsbyrån (EDA) kan stödja medlemsländernas arbete med att koordinera och effektivisera arbetet på detta område. EU behöver inte fler strukturer utan ett mer effektivt samarbete.

Det är viktigt att verka för EU-stridsgruppernas användbarhet och ett bredare nyttjande av denna förmåga inom EU:s och FN:s ram. Idén bakom EU:s stridsgrupper är bra, men de har aldrig använts i ett skarpt läge. Sverige ska fortsätta att bidra regelbundet till EU:s stridsgrupper samt fortsatt verka för att stärka och utveckla EU:s partnersamarbete i säkerhets- och försvarsfrågor.

Särskild tonvikt ska läggas vid samarbetet med Nato, länderna inom östliga partnerskapet samt europeiska Natomedlemmar som inte är medlemmar i EU.

Det säkerhetspolitiska landskapet skiftar snabbt. Länderna i Europa förväntas och bör ta ett större ansvar för sin egen säkerhet. Som ett resultat av detta har tempot i försvarssamarbetet inom EU ökat betydligt den senaste tiden. Detta ger oss anledning att se över och där det är nödvändigt ompröva våra positioner till försvarssamarbetet inom EU, för att försäkra oss om att våra ståndpunkter är relevanta och till största möjliga nytta för Sverige.

Från svensk sida bör vi dock ha med oss vissa utgångspunkter i det vidare arbetet. EU ska inte hålla på med saker som Nato redan gör. Det är viktigt att EU har en dialog med Nato för att undvika dubblering av uppgifter. Utgångspunkten är den gemensamma samarbetsdeklaration som Nato och EU gjorde vid Natotoppmötet i Warszawa 2016. Någon egen EU-armé är därmed inte aktuell. Försvarssamarbetet bör dessutom inte föra med sig nya stora kostnader. Istället bör medel föras över från andra områden som till exempel jordbruksstödet.

I juli 2012 lanserade Sverige, Italien, Polen och Spanien en process för att väcka debatt om EU:s strategiska roll i framtiden. Processen skulle utmynna i ett samlat strategiskt ramverk som ger långsiktig och övergripande vägledning för EU:s internationella agerande. EU:s globala strategi som presenterades 2016 ska stärka EU:s möjligheter att fullt ut tillvarata Lissabonfördragets potential och vara en kraftfull global aktör i en föränderlig omvärld. Syftet med strategin är att stärka EU som global aktör, genom en sammanhållen vision för EU:s utrikesrelationer och en effektivare användning av de resurser EU förfogar över. Strategin är nu presenterad och behandlad och det är viktigt att det snarast kommer på plats och implementeras i praktiken. Sverige ska vara pådrivande i detta arbete.

EU:s medlemsländer har i dag ett alldeles för stort beroende av fossila bränslen, Detta riskerar att skada miljön samt skapa ett ohälsosamt beroendeförhållande till ett antal leverantörländer som begränsar EU:s utrikespolitiska handlingsfrihet. Att utveckla en gemensam energimarknad med minskad användning av fossila bränslen är därför centralt även för EU:s säkerhetspolitik.

Sverige ska vara ledande i det internationella klimatarbetet och driva på för att världens alla länder tar sitt ansvar så att den globala uppvärmningen kan hållas under två grader. Ett globalt klimatavtal innefattande nationellt bindande mål för utsläppsminskningar är centralt. Samtidigt krävs ett fördjupat internationellt samarbete i FN och andra internationella organisationer, däribland EU, kring utmaningen att anpassa oss till klimatförändringarnas konsekvenser. Vi behöver ett mer globalt klimatperspektiv genom att använda kostnadseffektiva klimatåtgärder i andra länder. Ett viktigt steg är också att EU snarast avskaffar alla tullar på förnybar energi. EU:s

utsläppshandelssystem (EU ETS) måste också utvidgas till fler sektorer, successivt skäras och på sikt länkas samman med andra utsläppshandelssystem.

En framgångsrik grannskapspolitik är av avgörande betydelse för EU:s trovärdighet och effektivitet som global aktör. Den kan även spela en viktig roll för att skapa starkare politiska och ekonomiska band till de länder i EU:s närhet som inte vill eller kan bli medlemmar av EU. Men då måste den bli ett tydligare stöd för demokrati, mänskliga rättigheter och öppna ekonomier. I grunden handlar det om att EU ska stå för en värde driven utrikespolitik för att bättre kunna verka för en demokratisk utveckling framförallt i Nordafrika och Mellanöstern. Det handlar om att inspirera och stödja länder som står vid historiska vägs käl och vars val kommer att ha betydande återverkningar på Europas utveckling. Utmaningarna i denna del av världen är enorma när det kommer till behovet av ekonomiska och politiska reformer och det kommer att krävas stort tålamod och uthållighet. Men möjligheterna är ännu större.

Aldrig tidigare har det östliga partnerskapet varit viktigare. Sverige måste genom EU stötta Ukraina mot Ryssland och bidra till att hitta en fredlig lösning samt arbeta för en fortsatt stark satsning på länderna i det östliga partnerskapet. Sverige måste fortsätta på den väg som Alliansen startade. Det är genom ekonomiskt och politiskt stöd samt dialog som vi kan främja en positiv utveckling i regionen.

Storbritannien är en av EU:s starkaste säkerhetspolitiska stater och militära makter. Den svenska regeringen bör därför så långt som möjligt eftersträva sådana europeiska lösningar som gör att goda förbindelser med Storbritannien kan bibehållas under och efter utträdesprocessen. Vi beklagar djupt att britterna valde att lämna EU men vi måste också komma ihåg att bakom den brittiska kritiken finns problem som är värda att ta på allvar, även i Sverige. EU måste prioritera rätt saker och minska byråkrati och politisk klåfingrighet.

Solidaritetsförklaringen

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra länder. Vi ska vara med och ta ansvar för säkerheten i Europa genom att stödja andra EU-länder eller nordiska länder om de utsätts för katastrofer eller olika former av angrepp. Ett sådant åtagande är det mest grundläggande uttrycket för europeisk solidaritet och därför en naturlig vidareutveckling av Sveriges säkerhetspolitiska linje. Vi ska också ha förmåga att ta emot militär hjälp av andra länder om Sverige hotas. Riksdagens enhälliga beslut om solidaritetsförklaringen är ett uttryck för detta. Vår solidaritetsförklaring ställer också nya och högre krav på att Sverige med trovärdighet ska kunna ge och ta emot militärt stöd.

Den svenska solidaritetsförklaringen som antogs av riksdagen 2009 utgör ytterligare ett steg mot ett ökat fokus på säkerhet i samverkan med andra länder och organisationer som står för samma utmaningar som Sverige gör. Samma år trädde även Lissabonfördraget i kraft med sina solidaritetsklausuler.

Solidaritetsförklaringen framhåller att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Sverige ska därför kunna ge och ta emot civilt och militärt stöd. Varken solidaritetsförklaringen eller EU:s solidaritetsklausuler ger några bindande garantier och beror också på vilken förmåga Sverige har att kunna ge och ta emot hjälp.

Ett reformerat FN

Förenta nationernas (FN) säkerhetsråd har det högsta ansvaret för att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Genom sin världsomspännande medlemskrets har FN unika förutsättningar att samla världens länder till hållbara lösningar på många av vår tids globala utmaningar. Den normbildning som utvecklats inom FN är grundläggande för det internationella systemet.

Det finns tydliga brister i uppbyggnaden av FN:s råd för mänskliga rättigheter, vilket föranleder ett behov av demokratikrav för medlemskap. Det är i längden inte hållbart att ett råd som ska granska medlemsländernas efterlevnad av de mänskliga rättigheterna delvis består av länder som själva konsekvent bryter mot dessa.

Ytterst avgörs FN:s möjligheter och begränsningar av medlemsländerna. Alltför ofta hämmas FN-systemet av politiska motsättningar. Säkerhetsrådets sammansättning måste reformeras och bättre spegla världen av i dag. Sverige bör också verka för att reformera FN:s fackorgan.

Framåt behöver Sverige ta fram en uppdaterat skärpt politik för en förnyelse och modernisering av FN.

Vi behöver ett starkare FN som värnar om principen om skyldigheten att skydda. I yttersta fall kan detta även innefatta militära insatser. Civilbefolkningen är idag mer utsatt än någonsin i många konflikter. Därför behöver möjligheten till humanitär intervention utvecklas. Problemet är dock att vetomöjligheten i FN:s säkerhetsråd ofta i praktiken kan blockera ett nödvändigt ingripande. Ett exempel är när Syrien tillsammans med Ryssland och Kina hindrade ett fördömande av våldet i Syrien i FN:s säkerhetsråd. FN får inte heller ingripa i ett lands inre angelägenheter, såvida inte säkerhetsrådet beslutar att vidta åtgärder för att trygga freden och den internationella säkerheten. Den bristande kapaciteten inom FN-systemet att skydda befolkningen vid inomstatliga konflikter har synliggjorts då några av våra blodigaste konflikter i modern tid har utspelats trots FN:s närvaro på plats.

FN behöver ett tydligt fortsatt starkt mandat för att driva fattigdomsbekämpning. 2015 röstade alla FN:s 193 medlemsländer ja till de nya globala utvecklingsmålen. Dessa mål trädde i kraft i januari 2016 och gäller alla världens länder. Bland svenska prioriteringar för hållbar utveckling ska fattigdomsbekämpning, demokratisk samhällsstyrning, frihet från våld, jämställdhet och kvinnors egenmakt, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, samt klimathänsyn och mänskliga rättigheter genomsyra arbetet med målen.

Sverige är en av FN:s största biståndsgivare samtidigt som dagens FN-organ inte sällan är tungrodda, politiserade och ineffektiva. Vi bör därför i större utsträckning kravställa dagens generösa svenska kärnstöd till olika fackorgan inom FN till en tydligare reformagenda med fokus på kostnadseffektivitet och resultat.

Sverige tog i år för första gången på 20 år en plats i säkerhetsrådet. Vi lever i en allt mer orolig omvärld och står inför stora utmaningar där FN är en central aktör för att hitta gemensamma och långsiktiga lösningar. Sverige är ordförande två omgångar under sin 24-månadersperiod.

Sveriges agenda i och prioriteringar i säkerhetsrådet ska fokusera på konfliktlösning, mänskliga rättigheter och resolution 1325. Parallellt med det måste Sverige också fokusera på nödvändiga reformer av FN-systemet, att få bukt med byråkrati, korruption och ineffektivitet. Det är nu upp till bevis för regeringen om och hur de kommer ställa

krav och driva frågan om ett reformerat FN. Utan det kommer inte FN kunna sköta sitt grundläggande uppdrag.

Regeringen måste även, med tanke på de senaste årens ökande oro i vårt närområde, prioritera det så viktiga EU-arbetet. Vi menar att det inte finns något motsatsförhållande mellan att driva en aktiv EU-politik och arbeta i säkerhetsrådet. Det går att göra både och.

Klimatförändringarna och kampen om resurserna

Resursfrågor blir i allt större utsträckning säkerhetsfrågor. Kampen om resurser kan skapa spänningar och konflikter såväl inom som mellan länder. Redan i dag bottenar många av världens konflikter i miljörelaterade faktorer och den snabba befolkningstillväxten i kombination med klimatförändringar riskerar att leda till ytterligare spänningar med nya konflikter och flyktingströmmar som följd.

Koncentrationen av växthusgaser i atmosfären stiger. Det är därför angeläget att världens länder tillsammans anstränger sig för att begränsa utsläppen. Särskilt hårt slår klimatförändringarna ofta mot fattiga länder. Klimatförändringarna påverkar våra ekosystem i grunden och våra livsvillkor som förutsättningar för livsmedelsproduktion och tillgång till färskvatten.

Det är mycket positivt att världens länder lyckades enas om ett globalt klimatavtal i Paris 2015. Det visar på att världens länder nu gemensamt är redo att ta ansvar. Dock finns mycket kvar att önska av avtalet och det är mycket oroande och olyckligt att Trumpadministrationen hotar med att lämna avtalet. De nationella klimatplanerna som länderna lämnade in inför mötet i Paris är långt ifrån tillräckligt ambitiösa för att nå det gemensamma målet. I kommande förhandlingar gäller det därför att sätta press på länderna att agera och uppdatera sina planer för att göra dem realistiska och förenliga med det gemensamma målet.

Utifrån ett säkerhetspolitiskt perspektiv är det viktigt med tydliga klimatscenarier. Ett framgångsrikt klimatanpassningsarbete är avgörande för att förebygga konflikter och uppkomsten av stora ofrivilliga migrationsströmmar. Klimatförändringar riskerar att leda till allvarliga bristsituationer. Det riskerar i sin tur att leda till konflikter och stora migrationsströmmar. Klimatförändringar leder till förändrade livsvillkor vilket i sin tur riskerar att leda till, eller förstärka, säkerhetspolitiska risker och konflikter.

Bistånd är, rätt använt, ett betydelsefullt verktyg för att såväl begränsa klimatförändringarna som stärka motståndskraften mot dess negativa effekter. Ytterligare biståndsinsatser inom klimatområdet kan också göras, samtidigt som det inte får innebära att det övergripande målet med biståndet, fattigdomsbekämpning, undergrävs.

Energi och säkerhet

Tillgången till energi är starkt kopplad till ett lands suveränitet och säkerhet. I Europa är vi i dag starkt beroende av rysk olja och gas. Ryssland har vid ett flertal tillfällen använt detta beroende som ett maktmedel. Utvidgningen av de existerande gasledningarna Nord Stream mellan Ryssland och Tyskland utgör ett allvarligt problem. Projektet

skulle gå emot EU:s energiunion och dess ambition att minska beroendet av en leverantör, ge makthavarna i Kreml möjlighet att utöva politiskt tryck mot EU och även vara ett hårt slag mot Ukrainas ekonomi. Detta är inte acceptabelt, särskilt mot bakgrund av det rådande säkerhetsläget. Därför bör projektet inte genomföras.

Moderaterna har varit tydliga med de risker projektet medför och verkat för – på nationell svensk nivå, i en nordisk kontext och i våra internationella kontakter – att gasledningarna stoppas. Regeringen däremot har varit senfärdig och otydlig i frågan om Nord Stream 2. Nu vilar ett tungt ansvar på regeringen att agera på EU-nivå för att projektet inte ska genomföras.

Länder som Ryssland som är ekonomiskt mycket beroende av olja och gas har drabbats hårt av det låga oljepriset. Detta gör dem på kort sikt mer oberäkneliga och riskerar att öka osäkerheten i vårt närområde. Sverige behöver arbeta med åtgärder som att öka en marknadsdriven energieffektivisering, att genom energiexport stödja länder som är beroende av kolkraft och stärka arbetet med att förbättra kärnkraftssäkerheten, inte minst i Central- och Östeuropa.

Flyktingströmmar

Krig, konflikter och oro i världen består och FN:s flyktingorgan uppskattar att uppemot 65 miljoner människor är på flykt i världen år 2016, vilket är det högsta antal som någonsin uppmätts. Syrienkrisen som till en början bedömdes vara en del av den arabiska våren ser nu ut att ha permanentats och miljoner människor är på flykt. Många av de flyktingkatastrofer som härjat i olika delar av Afrika har resulterat i permanenta flyktingläger. I Mellanöstern ökar de regionala motsättningarna och konflikterna, med ett enormt humanitärt lidande som följd. I såväl Irak som i Syrien kontrollerar Isil/Daesh omfattande landområden, från vilka befolkningen tvingas på flykt. I Jemen har gamla konflikter åter blossat upp. Läget i Libyen blir allt svårare och från Burma flyr hundratusentals rohingyas från våld och förföljelse.

Människor fortsätter att dö på Medelhavet och under andra flyktingrutur. Detta är oacceptabelt och måste få ett slut. Sverige måste ta ansvar för migrationspolitiken. Vi ska arbeta för en så bra EU-gemensam politik och vara konstruktiva i förhandlingar. Vi ska dock inte förlita oss på EU-lösningar, utan ha en egen utformad politik. Historien visar på stora svårigheter på migrationsområdet på EU-nivå. Det gäller både i att komma överens och att få fattade beslut att efterlevas. Utsikterna till lösningar ser nu inte bättre ut än tidigare. Vi vill därför att EU:s budget används som ett verktyg för att få länder att efterleva besluten och ta ett större ansvar. Sverige ska också arbeta för ett större samarbete i migrationspolitiken i Norden.

Att bejaka öppenhet mot omvärlden är inte detsamma som oreglerad invandring. Varje land måste ha kontroll över vilka människor som lever i landet. Sverige har tagit och tar ett stort ansvar för människor som flyr från sina hemländer. De senaste fyra åren har vi tagit emot över 300 000 asylsökande. Vi har i många år varit det EU-land, eller hört till den grupp av EU-länder, som haft högst flyktingmottagande i EU i förhållande till folkmängd.

Asylsystemet som det är utformat i dag drivs i delar av illegala verksamheter, såsom en utbredd och i många fall hänsynslös människosmuggling. Straffen för människosmuggling måste skärpas och de brottsbekämpande insatserna mot människosmuggling

måste intensifieras. Den svenska regeringen bör driva frågan om skärpta straff på EU-nivå.

FN:s kvotflyktingsystem är det mest rättvisa och effektiva system vi har, vilket bygger på att asylrätten prövas på plats i flyktingläger. Moderaterna välkomnar en utökning av antalet kvotflyktingar. Därutöver vill vi att Sverige begär att samtliga EU:s medlemsstater deltar i och utökar sitt respektive deltagande i FN:s kvotflyktingsystem. Det skulle ge människor skydd och också frigöra platser i flyktinglägren.

De globala miljöutmaningarna och klimatförändringarna utgör ett av de allvarligaste hoten mot människors säkerhet och levnadsvillkor runt om i världen. Redan i dag bottnar en stor andel av världens konflikter i miljörelaterade faktorer och den snabba befolkningstillväxten i kombination med klimatförändringar riskerar att leda till ytterligare spänningar med nya konflikter och ökade flyktingströmmar som följd.

Ett värderingsdrivet bistånd

Dagens internationella biståndssamarbete påverkas i allra högsta grad av den globala kontexten och den omvälvande utvecklingen i vår värld. Fattigdomen i vissa delar av världen förblir en stor global utmaning. Klimatförändringar, befolkningsökning och flyktingströmmar väntas ytterligare öka antalet människor som behöver humanitärt stöd. Om vi med framgång ska kunna bekämpa fattigdomen måste miljöproblem, migration, handels- och säkerhetsfrågor ses som integrerade delar av utvecklingsagendan.

Vi kräver en ansvarsfull hantering av biståndsmedel. Det innebär högt ställda krav på ekonomisk styrning och rapportering, kamp mot korrupktion och en beredskap att agera mot missförhållanden. Sverige ska vara tydligt och ställa höga krav när det gäller resultatfokus och redovisning.

Sverige ska fortsätta att fokusera en stor del av sitt bistånd till konfliktdrabbade länder och postkonfliktländer. I de flesta av dessa länder krävs det både fredsfrämjande och fredsbevarande insatser samt långsiktiga utvecklingsinsatser. Sverige bör också på detta område vara ett föregångsland och verka för att civila och militära resurser används i koordinerade insatser.

En annan mycket viktig faktor är att tydligare koppla ihop detta politikområde med andra områden. Hur kan biståndet kopplas till utrikes- och säkerhetspolitiken på ett bättre sätt? Det ska vara samma mål och värderingar som styr för det behövs bättre samstämmighet. Biståndet ska vägledas av målen för svensk utrikespolitik och en större samstämmighet mellan biståndet och vår säkerhetspolitik, internationella insatser och fredsforebyggande arbete.

Utgångspunkten för svenskt bistånd är den fattiga och förtryckta människans behov och förutsättningar, inte staters eller regeringars. Biståndet ska sträva efter att bidra till konkreta resultat för den fattiga och förtryckta människan. Sverige ska vara tidigt och tydligt i stödet till människor som kämpar för frihet samt i dialogen med och kraven på de samarbetsparter som inte lever upp till demokratiska värderingar och respekterar alla människors åtnjutande av sina mänskliga rättigheter. Sverige ska främja lösningar som baseras på medborgarnas intressen och existerande lokala förhållanden. Därför krävs demokratiska strukturer som möjliggör ansvarsutkrävande. Vi vill utöka Sveriges förmåga att genomföra demokratibistånd. Vårt bistånd ska ställa krav på respekt för

demokrati och mänskliga rättigheter. Med ett sådant fokus bidrar vi också till att stävja extremism och förebygga terrorism.

Svenskt bistånd ska bidra till ett jämställt samhälle. Jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska därför prägla utformningen av all utvecklings- och säkerhetspolitik. Kultur, religion och tradition kan aldrig motivera avsteg från principen alla människors frihet och lika värde. FN:s resolutioner om kvinnors ställning, bland annat FN-resolutionerna 1325 och 1820, ska genomsyra all politik på detta område.

Det svenska biståndet ska verka för stärkande av kvinnors politiska deltagande och inflytande, utbildning, kvinnors ekonomiska aktörskap och arbetsvillkor, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), kvinnors säkerhet inklusive bekämpning av alla former av könsrelaterat våld och människohandel.

För att bekämpa grogrunden för terrorism bör svenska biståndsmedel i högre utsträckning användas för att hjälpa de länder som är i farozonen att glida ner i sönderfall och instabilitet. Biståndet ska riktas till att bygga demokrati, institutioner och rättsstat, men även stödja företagande och det civila samhället.

Erfarenheter visar att bistånd som riktar sig till kvinnor är särskilt effektivt för att sänka våldsnivån i mottagarländerna. Att ge kvinnor tillgång till utbildning, möjlighet att driva företag och delta i samhällsliv och politik är både en rättighetsfråga och en investering i en fredligare framtid.

Sönderfallande stater

Världen plågas på flera ställen av sönderfallande stater. De kännetecknas ofta av omfattande korrupktion, förtryck och konflikter mellan religiösa eller etniska grupper. Dessa spänningar och konflikter fräter sönder länder inifrån och kan skapa plattformar för terrorister eller kriminella nätverk att verka ostört. Den grova organiserade brottsligheten med smuggling över gränserna av människor samt narkotika och vapen utgör ett växande problem som ofta är kopplat till svaga eller sönderfallande stater. Även piratangrepp på sjöfarten som är ett växande problem som hotar globala handelsflöden har ofta sitt ursprung i sådana områden.

En av det internationella samfundets största utmaningar utgörs av den rådande situationen i Afghanistan, Syrien och Jemen. Ett sönderfall av dessa länder skulle kunna få förödande konsekvenser för internationell fred och säkerhet. Det understryker också vikten av att Sverige fortsätter ge ett långsiktigt bidrag till stöd för fred, säkerhet och utveckling i berörda länder.

Situationen i Syrien förvärras hela tiden och har skapat instabilitet i hela regionen. Parterna och det internationella samfundet har nu ett gemensamt ansvar att ta vara på de förhandlingar som inleds för att stödja och bidra till en politisk lösning. Våldet måste upphöra och den humanitära rätten inklusive rätten till humanitärt tillträde måste respekteras. En politisk lösning måste vara bred och inkluderande. Läget i Syrien och dess grannländer ställer också krav på svenskt bistånd som måste omprioriteras för att möta den akuta krisen.

Libyen är en stat som i dag hotas av totalt sönderfall och vars säkerhet är tätt förbunden med Europas. En stor del av de flyktingströmmar som når Europa i dag kommer från Libyen. Befolkningen gjorde uppror under den arabiska våren och

världssamfundet ingrep för att skydda civilbefolkningen med stöd av principen om Responsibility to Protect. Libyen har dessvärre fallit ner i kaos och sönderfall, en situation som innebär stora utmaningar internationellt. Blir inte situationen i landet bättre kan det bli aktuellt för EU eller Nato att genomföra en militär och civil insats för att stabilisera landet.

Som ett resultat av den moderna och mer komplexa konfliktmiljön är det viktigt att krigets lagar och folkrätten också är anpassade efter den nya verkligheten där civilbefolkningen är mer utsatt än tidigare och där andra aktörer än tidigare är stridande parter. Den humanitära rätten måste utvecklas och förstärkas generellt för att skydda civilbefolkningen och civila strukturer i högre utsträckning än idag. Möjligheterna till humanitär intervention måste säkerställas inom världssamfundet i syfte att motverka eskalerande konflikter och i förlängningen krig. Sverige behöver därför öka det svenska engagemanget och stödet till, till exempel, ICC och de europeiska samarbeten som arbetar för att lagföra krigsbrott och terrorbrott, inte minst då de skett i tredje land.

Terrorism

De senaste åren har antalet terrordåd ökat kraftigt, listan på städer som drabbats är nu lång och i april i år kunde vi lägga Stockholm till listan då 5 personer dödades och många skadades allvarligt efter att ha blivit påkörda i ett terrordåd på Drottninggatan i Stockholm. Vi tillhör nu dem vars liv och vardag för alltid är förändrat. Efter det har ytterligare terrordåd genomförts i bland annat Manchester, London och Barcelona.

Terrorismen utgör ett stort hot mot såväl stater som individer och ytterst mot de värderingar som vårt samhälle vilar på.

Dagens terrorism består i stor utsträckning av internationella, våldsfrämjande nätverk där det i allmänhet finns ett bakomliggande syfte av religiös eller politisk karaktär. Islamistiska al-Qaida har länge varit det främsta exemplet på ett sådant nätverk. I dag har dock Isil/Daesh etablerat sig som det terrornätverk som drar till sig flest anhängare.

I Syrien, och även Irak har Isil/Daesh kunnat erövra värdefulla resurser som jordbruksmark och oljekällor. I de områden som kontrolleras av Isil/Daesh har strikta sharialagar införts och civilbefolkningen lider svårt under det hårda styret. Kvinnorna är särskilt utsatta genom att Isil/Daesh använder sig av systematiskt sexuellt våld. Flera städer har fritagits de senaste månaderna och Isil/Daesh har pressats tillbaka och är på reträtt från flera områden men vägen till fred och ett slut på Isil/Daesh skräckvälde är mycket lång.

Isil/Daesh framgångar och synliga profil har även gjort att andra terrororganisationer som Boko Haram har anslutit sig och Isil/Daesh lockar även många så kallade utländska terroriststridande från andra länder. Dagens informationsteknik och sociala medier underlättar för terroristorganisationer att sprida sina idéer och sitt budskap över hela världen. Den nya tekniken har förstärkt den globala effekten av icke-demokratiska och våldsinspirerande budskap.

Kampen mot den internationella terrorismen är något som angår oss alla. På Isil/Daesh-kontrollerat område pågår institutionaliserade kränkningar av de mänskliga rättigheterna och ett brutalt våld av sällan skådat slag. Detta berör även oss här i Sverige – av moraliska, humanitära, medmänskliga skäl, men också av nationella säkerhetsskäl.

Den ökade terrorn och terrorhotet förändrar således våra liv, vårt sätt att se världen, vår säkerhet. Det utmanar vårt system och ställer nya krav på åtgärder både här hemma, i EU och i världen.

Terrorismen utgör ett stort hot mot såväl stater som individer och ytterst mot de värderingar som vårt samhälle vilar på. Arbetet med att motverka terrorism måste bedrivas både på plats där den uppstår och gentemot de medlemmar och sympatisörer som återfinns i andra delar av världen. Fokus här är att se på vilka instrument som kan användas på den utrikespolitiska arenan. Det handlar till exempel om att använda biståndsmedel, skapa opinion eller samarbeta med andra stater för att motverka uppkomsten av terror.

Terrorismen är också en starkt bidragande faktor till den ökade flyktingströmmen. De länder som har mest terrorism är också de som har de största flyktingströmmarna. En majoritet av de flyktingar som lämnar allt och riskerar sina liv för att komma hit, flyr från det skräckvälde som Isil/Daesh har skapat.

En ökad radikaliserings bland extrema grupper utmanar tryggheten i vårt samhälle. Exempelen på EU-medborgare som reser, utför och deltar i terroristhandlingar eller terroristträning i exempelvis Syrien och Irak är flera. EU måste reagera och agera med tydlighet mot dem som återvänder.

FN och EU är de centrala aktörerna i kampen mot Isil/Daesh. Vi måste nu accelerera implementeringen av de redan överenskomna strategierna och fokusera arbetet på EU-nivå. Det är viktigt att det som görs är samordnat mellan interna och externa dimensioner och mellan institutionernas och medlemsstaternas insatser. EU:s myndigheter måste arbeta mer aktivt utanför Europas gränser och förstärka arbetet med kapacitetshöjande insatser. Inhämtning och utbyte av information mellan stater måste utvecklas och det behövs bättre och utökat samarbete med afrikanska unionen (AU). Sverige ska ta initiativet till att samordna funktionen på EU-nivå med ansvar för att bekämpa våldsbejakande extremism.

Det är fundamentalt att stoppa de finansiella flödena till Isil/Daesh. Mer måste göras för att stoppa inflödet av kapital. Det är därför positivt att EU-kommissionen tidigare i år lade fram en åtgärdsplan mot finansiering av terrorism. Mycket ansvar ligger nu också på medlemsstaterna själva att ta fram nationell lagstiftning som kan stoppa finansiering av terrorism.

Vi ska vara beredda att göra mer även militärt för att bekämpa Isil/Daesh. Att bekämpa terrorn är att ta strid för mänskliga rättigheter. Att bekämpa Isil/Daesh militärt kan innebära att bidra till fler utbildningsinsatser, att bistå med materiel, logistik, säkerhetssektorsreformer, att vid behov bistå med militära medel till koalitionen samt att vara beredda att bistå med militära medel när länder begär stöd i enlighet med artikel 42.7.

För att bekämpa grogrunden för terrorism bör svenska biståndsmedel i högre utsträckning användas för att hjälpa de länder som är i farozonen att glida ner i sönderfall och instabilitet. Biståndet ska riktas till att bygga demokrati, institutioner och rättsstat, men även stödja företagande och det civila samhället.

Ansvar för Sveriges försvar här och nu

Sammantaget kräver det försämrade omvärldsläget ökade resurser på både kort och lång sikt till försvaret för att höja försvarsförmågan. Moderaterna har genom att vara en del av försvarsuppgörelsen i augusti 2017 medverkat till att försvaret får 2,7 miljarder kronor i extra resurser för 2018. De 2,7 miljarderna i ökat anslag kommer även följa med i framtida budgetar. Detta är i linje med de äskanden som myndigheten har gjort. Av förstärkningen 2018–2020 beräknas totalt cirka 1,3 miljarder kronor för åtgärder inom det civila försvaret och cirka 6,8 miljarder till det militära försvaret.

Givet det parlamentariska läget finns det endast två sätt att ordna mer resurser till försvaret. Endera genom förhandlingar förmå nuvarande regeringen att lägga det i sin budget eller endera lägga fram en alliansbudget som kan vinna riksdagens stöd. Vi från Moderaterna är villiga att göra båda.

Vårt ansvarstagande gör att den operativa förmågan i krigsförbanden stärks och att den samlade förmågan i totalförsvaret kan säkerställas. De extra resurserna gör att försvarsbeslutet 2015 säkerställs och lägger grunden för att öka förmågan efter 2020. Åtgärder för att samtliga krigsförband ökar sin krigsduglighet prioriteras. Extra resurser läggs även på det civila försvaret och att förstärka informationssäkerheten och det psykologiska försvaret och därmed ökar den samlade försvarsförmågan.

Detta är tredje gången sedan 2015 som Moderaterna har drivit fram substantiella tillskott till försvaret i förhandlingar som nått bred uppslutning.

Stärkt svensk försvarsförmåga – 2 procent av BNP till försvaret

Oron i Sveriges närområde och i omvärlden påverkar i allra högsta grad vårt land. Vi står inför stora utmaningar. Få uppgifter är så centrala som förmågan att försvara landet mot angrepp utifrån. Den uppgiften måste tas på största allvar. För att möta ett oroligt omvärldsläge behöver Sveriges försvarsförmåga stärkas och det kommer kräva ökade försvarsutgifter.

Oavsett om Sverige skulle bli medlem av Nato eller inte kommer mer resurser att behöva tillföras försvaret. Snarast förhåller det sig så att en fortsatt militär alliansfrihet kommer att kräva mer resurser än vid ett svenskt Natomedlemskap.

Försvarsmakten konstaterar dessutom att med den nuvarande anslagsutvecklingen kommer den svenska förmågan att sjunka relativt de satsningar som görs i närområdet, och specifikt i Ryssland. Utvecklingen accentueras efter 2020.

Förmågan att försvara Sverige måste säkerställas. Sveriges försvarsutgifter ska därför närma sig två procent av BNP. Ambitionen är att göra detta under en tioårsperiod. Detta för att kunna möta det försämrade säkerhetsläget och även för att kunna uppfylla åtaganden som framtida medlem i Nato. Tillväxten sker stegvis och med hänsyn till det säkerhetspolitiska läget och det ekonomiska läget.

Hela Sverige ska kunna försvaras och alla stridskrafter ska stärkas. Särskilt viktigt kommer försvaret av Östersjön, och framför allt Gotland, att vara. Utöver Östersjön är exempelvis ökad försvarsförmåga runt Göteborg särskilt prioriterad.

Att bygga ut Sveriges försvarsförmåga kommer att kräva god kostnadskontroll, spårbarhet och uppföljning för att garantera att de extra resurserna också ger effekt. Vi vill därför se en ordnad process med tydliga kontrollstationer som tar hänsyn till

behovet av att stärka försvaret men också den ekonomiska utvecklingen. De ytterligare resurser som satsas måste ge kontinuerligt ökande försvarsförmåga och det måste ske ett fortsatt effektiviserat resursutnyttjande inom Försvarsmakten.

Färdplan för ett svenskt medlemskap i Nato

Nato har sedan organisationen bildades 1949 varit en hörnsten i den europeiska säkerheten och borgat för en stabil utveckling i vår del av världen. Organisationen utgår ifrån FN-stadgans artikel 51 om varje lands rätt till enskilt eller kollektivt självförsvar vid ett väpnat angrepp från ett annat land.

Kärnan i Natosamarbetet utgörs av Natos artikel 5 om det kollektiva försvaret och medlemsländernas skyldighet att bistå ett annat medlemsland vid ett angrepp. Nato är en mellanstatlig allians där beslut fattas genom konsensus mellan medlemsländerna.

Under ett par decennier efter det kalla krigets slut låg Natos fokus mest på konflikthantering och internationella insatser som den i Afghanistan. I och med den ryska aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim 2014 har Nato återtagit fokus på det kollektiva försvaret och betonar nu vikten att vara medlem, jämfört med att som Sverige vara partnerland till Nato. Endast medlemsländerna kan räkna med att omfattas av försvarsgarantierna och endast de omfattas av den gemensamma försvarsplaneringen.

Sammantaget försätter detta Sverige i en helt ny sits. I utredningen "Försvarspolitiskt samarbete – effektivitet, solidaritet, suveränitet" från 2014 om Sveriges försvarssamarbeten står det att Sverige av omvärlden betraktas som en del av alliansen på grund av sitt omfattande samarbete med Nato, dock utan att vi omfattas av Natos ömsesidiga försvarsgarantier. Sverige kan heller inte förlita sig på bilaterala försvarsgarantier från USA.

I den utredning om svenska försvarssamarbeten "Säkerhet i en ny tid" som presenterades 2016 förstärks bilden av Nato som en garant för säkerheten i Europa och att ett svenskt Natomedlemskap skulle bidra till ökad tydlighet och stabilitet i Sveriges närområde. Utredningen var ett resultat av den stora försvarsuppgörelsen som Moderaterna medverkade till 2015.

Ett Natomedlemskap är det enda försvarssamarbetet som på allvar kan höja vår försvarsförmåga, öka stabiliteten i vårt närområde och ytterst stärka Sveriges säkerhet. De bilaterala samarbeten, utan gemensamma försvarsgarantier, som regeringen upprättat med enskilda Natoländer är inte tillräckliga.

Rent konkret skulle ett Natomedlemskap innebära tydlighet kring hur Sverige kan tänkas agera vid en eventuell konflikt och den militära tröskeleffekten för Sverige höjas betydligt. Vår uthållighet vid en kris eller konflikt skulle förlängas och vi skulle även få bättre underrättelseinformation som medlem. Ett medlemskap skulle också möjliggöra en gemensam försvarsplanering med Nato, något som trots ett omfattande samarbete inte finns i dag.

Moderaterna vill fördjupa Sveriges samarbete med Nato och verka för en svensk anslutning. Vi vill se en färdplan för svenskt medlemskap i Nato. Målet är en svensk ansökan under nästa mandatperiod. Ett sådant beslut bör även tas i nära dialog och helst tillsammans med Finland. Moderaterna kommer därför att föra en dialog med finska

företrädare kring förutsättningarna för ett svenskt och finskt medlemskap. Men ytterst är detta självständiga beslut som ska fattas av riksdagen i respektive land.

Att söka medlemskap i Nato är något som innebär att Sverige måste göra ett gediget förarbete. Det förutsätter ett brett folkligt och parlamentariskt stöd, stöd för ett svenskt medlemskap hos dagens medlemsstater och att det militära och juridiska ramverket ska finnas på plats. Att få dessa förberedelser på plats kommer att vara en viktig del i att skapa trovärdighet i vår ambition att söka medlemskap.

I och med att Nato är en mellanstatlig allians med vetorätt kan organisationen heller inte kräva att medlemmarna ska ha kärnvapen på sina territorier. Danmark och Norge är utmärkta exempel på detta.

Under tiden Sverige arbetar för ett medlemskap ska vi fördjupa existerande samarbeten med Natoländerna på så många områden som möjligt för att skapa förutsättningar för att ge och ta emot civil och militär hjälp i händelse av kris och konflikt i enlighet med den svenska solidaritetsförklaringen. Att ansöka om medlemskap i Natos Center of Excellence för energisäkerhet i Vilnius är ett viktigt steg som bör tas i den processen.

Det är av särskild vikt att Sverige fördjupar de försvars- och säkerhetspolitiska samarbetena med länderna kring Östersjön.

Försvarmaktens långsiktiga personalförsörjning

Den 2 mars 2017 togs beslut om att återaktivera värnplikten. Innebörden i beslutet är att Försvarmaktens personalförsörjning även fortsatt ska vila på frivilligheten, men kompletteras av en mindre del värnpliktiga. Detta för att försvaret under perioden fram till 2020 ska kunna möta målsättningen att utbilda cirka 4 000 personer per år. Alla de som kommer grundutbildas från och med 2018 kommer att lyda under pliktlagen oavsett om de frivilligt sökt sig till utbildningen eller tagits ut via mönstring.

I den utredning som legat till grund för beslutet att återaktivera värnplikten beskrivs de problem som försvaret har haft fram till i dag med att rekrytera och behålla tillräckligt med personer för att fylla upp krigsorganisationen. Målet om att utbilda 4 000 om året uppnåddes aldrig, i stället låg man på cirka 2 500 per år. Detta var inte hållbart för att skapa en långsiktigt hållbar personalförsörjning. Speciellt inte mot bakgrund av det försämrade omvärldsläget.

Återaktivering av värnplikten är motiverad mot bakgrund av det försämrade omvärldsläget och utifrån de problem som funnits när det gäller rekryteringen samt en hög andel avhopp. Införandet av ett blandsystem av frivillighet och värnplikt stärker hållbarheten och långsiktigheten i försvarets personalförsörjning. Det är en styrka att den återaktiverade värnplikten är könsneutral.

Av detta följer att fokus för den återinförda värnplikten måste vara att Försvarmaktens behov ska styra utformningen av försvarets personalförsörjning. Syftet är inte att låta värnpliktiga till exempel ta del i flyktingmottagningen eller göra miljöinsatser, vilket tidigare antytts av regeringsföreträdare.

Det är dock viktigt att även se på de utmaningar som en delvis återinförd värnplikt inte kommer att kunna lösa. Försvaret kommer att fortsatt behöva frivilliga anställda soldater och sjömän för att kunna upprätthålla en hög beredskap, till exempel på Gotland. Kärnan av frivilliga garanterar också att våra förband kommer att ha en hög kompetens och vara samövade.

Därför är det centralt att Försvarsmakten intensifierar sina ansträngningar för att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens. Attraktiviteten i att vara anställd i Försvarsmakten måste öka. På så sätt kan avhoppen minska. Ett fortsatt starkt inflöde av frivilliga garanterar också att endast en mindre del kommer att behöva pliktas in till utbildning med hjälp av lagstiftningen.

Utvecklade och nya förmågor och materiel

Moderaternas förslag om att öka försvarsutgifterna upp till två procent av BNP är en viktig signal att vi vill prioritera Sveriges försvar. Att bara diskutera hur många miljarder försvaret ska få är dock inte tillräckligt. Vi måste kunna specificera vilken förmåga Sveriges försvar ska ha. Moderaterna har därför presenterat ett antal strategiska prioriteringar som vi bland annat kommer att driva inom ramen för diskussionerna i Försvarsberedningen inför nästa försvarsbeslut. Resurser måste knytas till förmåga.

För att stärka Sveriges samlade luftförsvarsförmåga bör flygvapnet behålla ett antal Jas Gripen C/D under den period som den nya Jas Gripen E införs. Detta vill vi göra både utifrån en framtida utökning av flygvapnets krigsorganisation, men även för att minska risken att antalet operativa stridsflygplan minskar under införandet av den nya E-versionen.

En utökning av krigsorganisationen bör på sikt även innebära att ytterligare ett utbildningsförband upprättas. Detta förband skulle med fördel kunna placeras i Uppsala, vilket då skulle bli Sveriges fjärde flygflottilj. Det skulle även stärka försvaret av huvudstaden. Införandet av det nya luftvärnet med medellång räckvidd bör tidigare läggas och anskaffning av ny luftburen sensorförmåga påbörjas i slutet av nuvarande inriktningsperiod.

Att den svenska markstridsförmågan förstärks är av stor vikt för att höja tröskel-effekten i det svenska försvaret. Denna tredje brigad bör inrättas i början av nästa inriktningsperiod. I den försvarsuppgörelse som Moderaterna ingick 2017 ingår som en central del att de båda existerande brigadernas krigsduglighet ska höjas.

Vidare föreslår Moderaterna att det svenska försvaret ska behålla och förbandssätta alla de 48 Archerpjäser som tillverkats, inklusive de 12 pjäser som för närvarande öronmärks för export. Ytterligare artilleri ger möjligheten att stärka försvarsförmågan på flera platser i landet som på till exempel Gotland.

På den marina sidan ser vi ett antal möjliga åtgärder som syftar till att höja den svenska försvarsförmågan. Det handlar bland annat om att anskaffa luftvärn till både dagens och framtidens ytstridsfartyg. Anskaffning av nästa generations ytstridsfartyg bör dessutom påbörjas i närtid och gärna tillsammans med Finland. Vi ser även framgent ett behov av ytterligare ubåtar vilka med fördel kan utrustas med kryssningsrobotar.

Vitala flöden och viktiga knutpunkter för den svenska utrikeshandeln måste skyddas. Göteborg, och hamnen där, spelar en central roll för att dessa samhällsviktiga flöden ska fungera. Försvaret av Göteborg bör stärkas genom att sätta upp ett amfibieregemente på garnisonen i Göteborg. Förmågan till minröjning bör stärkas. I försvarsuppgörelsen 2017 ingår redan resurser till en förbättrad sjömineringsförmåga.

Möjligheten att etablera ett cybercentrum i Försvarsmakten bör utredas. Cyberarenan kommer bli allt viktigare i framtiden och Sverige måste ligga i framkant

för att såväl kunna freda Försvarsmaktens system från angrepp som att ha en god aktiv cyberförmåga. Ett cybercentrum skulle kunna fungera som ledningsfunktion för renodlade IT-förband.

Totalförsvaret och samhällets resiliens

Den nya krigföringen där vi inte bara står inför militära hot, utan också inför risken för cyberattacker, psykologisk krigföring, ekonomiska påtryckningar och underrättelsehot ställer stora krav på samhällets förmåga att klara kriser. Vi behöver ett totalt försvar som använder samhällets alla resurser, såväl personella som materiella, för att skapa resiliens. Det nya totalförsvaret handlar ytterst om att ha ett samhälle där alla hjälper till och som även fungerar i händelse av kris.

Arbetet med att bygga upp och utveckla totalförsvaret har påbörjats i samband med genomförandet av det nya försvarsbeslutet. Detta är positivt, men det finns samtidigt ett antal frågetecken. Många kommuner och andra offentliga aktörer vittnar om att det saknas tydliga riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas. Det är dessutom tveksamt om de resurser som avdelas för uppgiften är tillräckliga och det finns inte nog med fokus på hur näringslivet kan bistå i uppbyggnaden av totalförsvaret.

Den kompetens och de materiella resurser som under det kalla kriget fanns hos offentliga aktörer återfinns idag snarast hos näringslivet. Vi måste bli bättre på att utnyttja dessa. Moderaterna vill därför att det görs en översyn av vilka samhällsviktiga resurser som idag finns hos privata aktörer och hur dessa kan användas för att garantera samhällets funktionalitet i händelse av kris och krig.

Ett sätt att göra detta är att se hur större företag kan bidra till att skapa en starkt beredskap genom att staten sluter avtal med större aktörer som till exempel livsmedelsföretag om viss lagerhållning. Detta sker redan idag när det gäller beredskapslager av olja.

Förmågan att kunna möta cyberattacker och desinformation är andra centrala delar i totalförsvaret och det civila försvaret. Moderaterna lägger fram ett antal förslag för att stärka Sveriges beredskap mot cyberattacker. Den nationella krisledningsfunktionen bidrar till en bättre samordning och stöd. Vi föreslår även en särskild utredningsgrupp för att analysera svagheter och föreslå riktlinjer för myndigheternas IT-säkerhet.

Vi måste kunna hantera alla de utmaningar som den psykologiska krigföringen innebär och ha förmågan att snabbt agera för att identifiera och bemöta påverkanskampanjer och desinformation, men även att snabbt kunna komma ut med trovärdig information själva, inte minst i händelse av ett krisläge. Förmågan till ett aktivt psykologiskt försvar är något som ska beaktas.

Dels ska Sverige samarbeta med andra för att stärka arbetet mot desinformation och påverkan. Det gör vi genom medlemskap i Natos center för strategisk kommunikation i Riga och EU:s motsvarighet i Bryssel. Dels bör FOI ges ett uppdrag att utreda upprättandet av en egen svensk myndighet för psykologiskt försvar.

Internationella insatser

Sverige står inför ett antal utmaningar i de internationella insatserna. Det handlar om var, i vilken kontext och med vem som Sverige ska göra internationella insatser, men även om hur vi blir bättre på samverkan mellan civila och militära delar för att skapa långsiktighet och hållbarhet.

Nato är i dag en organisation med en global och hög förmåga att genomföra krishantering. Sverige har vid flera tillfällen deltagit i Natoinsatser. Det har varit värdefulla missioner som har bidragit till fred och säkerhet och där de svenska bidragen fått beröm av övriga länder. Sverige bör även i fortsättningen samverka med Nato i internationella insatser.

Det finns också ett värde i att bidra till FN-ledda insatser. Genom att delta i dessa bidrar Sverige till att höja kompetensen i FN-insatsen och ge den en större legitimitet. För närvarande deltar Sverige i den FN-ledda insatsen i Mali med bland annat ett underrättelsekompani.

Insatsen i Afghanistan var en ögonöppnare för många när det gäller vikten av att ha både säkerhetsskapande militär närvaro och långsiktigt utvecklingsbistånd. Utan säkerhet – ingen utveckling, utan utveckling ingen långsiktig säkerhet. Detta är viktigt att beakta i framtida svenska internationella insatser.

Alliansen har vid flera tillfällen lyft just behovet av att ha ett helhetstänkande i de internationella insatserna där erfarenheterna från pågående och genomförda internationella insatser tas till vara. Vi har även fått igenom ett tillkännagivande till regeringen om behovet av detta. Arbetet bör göras genom att fastställa konkreta nationella mål för de internationella insatserna mot vilka de kan utvärderas. Regeringen har tyvärr inte på ett tillfredsställande sätt lyckats presentera relevanta och mätbara mål.

Sverige bör även fortsatt ha en hög ambition att delta i internationella insatser. Just nu ligger mycket av fokus på de sönderfallande staterna i Mellanöstern och Nordafrika som också utgör baser för den terror som riktas mot länder utanför den regionen. Det är viktigt att Sverige tar sitt ansvar i kampen mot terrorismen.

Samlat ansvar för IT-säkerheten

Ansvar för IT-säkerheten ligger idag på ett flertal ställen och Myndigheten för samhällsskydd (MSB) har ansvaret för att koordinera detta arbete samtidigt som såväl Säpo och Must har tillsynsansvar. Denna styrningsmodell, med ett till stora delar delegerat ansvar, är i linje med den svenska förvaltningsmodellen. I praktiken har detta betytt att varje offentlig aktör har fått ansvar för att skapa sin egen lösning för IT-driften. Vi ser också idag en bred palett med olika lösningar för hur arbetet med IT-drift och IT-säkerhet bedrivs.

Detta kan vara en styrka då varje aktör kan skraddarsy sin lösning efter sina behov. Men det kan också vara en källa till problem då upphandling av komplexa IT-system är något som kräver en mycket hög upphandlingskompetens och ett kontinuerligt arbete av IT-frågorna som är förankrat i respektive organisations ledningsgrupp. De granskningar som gjorts av bland annat Riksrevisionen pekar på att säkerhetskulturen uppvisar stora brister på många håll och att det är i princip omöjligt att få en helhetsbild av IT-säkerhetsarbetet hos svenska myndigheter och statliga bolag.

Ett konkret exempel där det idag behövs en ökad styrning är hur olika offentliga aktörer behandlar säkerhetsklassad information och använder krypton. Skyddsvärd information behandlas idag på olika sätt hos olika myndigheter, när olika aktörer ska dela information. Här finns behov av tydligare regelverk och möjligheter att följa upp att regelverket åtföljs.

Moderaterna vill därför se en tydligare styrning och stöd för arbetet med IT-säkerhet hos svenska offentliga aktörer. Den samlade utmaningen från hybridhoten, däribland cyberhot, kräver också ett samlat ansvar. Erfarenheterna från bland annat Transportstyrelsen visar även på att koordineringen inom regeringskansliet på cybersäkerhetsområdet försämras av att ansvaret delvis är delat mellan fyra ministrar och sex myndigheter.

Alliansregeringen inrättade ett kriskansli på statsrådsberedningen som den nuvarande regeringen flyttade till justitiedepartementet. Moderaterna anser att detta var ett misstag. För att stärka kompetensen i krishanteringsarbetet kring statsministern bör kansliet flyttas tillbaka till Statsrådsberedningen och man skulle även kunna överväga att utöka kansliets mandat för att stärka för den nationella krisledningen, och särskilt när det gäller IT-säkerheten. En nationell koordinator för IT-säkerhet på kriskansliet skulle bidra till ökad tydlighet.

Det finns många aktörer som skulle kunna bidra till att utveckla en tydligare styrningsmodell för krisledning på nationell nivå. Till exempel hos Försvvarshögskolan (FHS) finns en stor sakkunskap i frågor som rör krishantering och krisledning.

Moderaterna vill även stärka och fördjupa myndighetssamverkan inom informationssäkerhetsområdet. Detta skulle kunna göras genom att inrätta ett myndighetsråd, som i så fall skulle ersätta det myndighetssamarbete som idag sker inom ramen för Samverkansgruppen för informationssäkerhet (SAMFI). SAMFI består idag av Försvvarsmakten, Försvvarets materielverk, Försvvarets radioanstalt, Post- och telestyrelsen, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Genom att formalisera gruppen i ett myndighetsråd skulle den kunna hantera regeringsuppdrag och arbeta mer metodiskt med frågor som bland annat upphandling och certifiering. Bland annat Riksrevisionen har pekat på att det finns brister när det gäller hur olika myndigheter tillämpar MSB:s föreskrifter och arbetar generellt med informationssäkerhet.

Myndighetsrådet skulle ha som uppgift att förebygga, följa och åtgärda brister i statens informationssäkerhet. MSB bör med tanke på myndighetens särskilda ansvar för informationssäkerhetsfrågorna leda myndighetsrådet och sköta administrationen. Förslaget om inrättandet av ett myndighetsråd återfinns i utredningen om informations- och cybersäkerhet i Sverige, SOU 2015:23 (kapitel 9.2.2).

Utvärdering av MSB och Sveriges krisberedskap

För att kunna möta risker och hot ska Sverige ha en god krisberedskap. Vi ska ha en både bred och uthållig förmåga att kunna hantera dagens och framtidens utmaningar. Det är viktigt att vi lär oss av tidigare kriser och använder de lärdomarna för att bättre kunna möta nya kriser. Ett erfarenhetsbaserat lärande för att utveckla organisationer och processer krävs. Samtidigt måste det även finnas en tydlighet kring vilken målbilden är

för krisberedskapen med tydliga klara prioriteringar när det gäller vad som är skyddsvärt och vilken ambition som ska uppnås.

Under det gångna året har vi sett ett antal allvarliga kriser och incidenter som har avslöjat att det fortfarande finns stora brister i den svenska krisberedskapen. Det gäller allt från säkerhets haveriet på Transportstyrelsen och IT-attacker som slagit ut samhällsviktiga informationskanaler till att signalen för viktigt meddelande till allmänheten inte fungerat som avsett.

En bra krisberedskap i fredstid lägger också grunden för ett väl fungerande civilt försvar och totalförsvar i händelse av kris och krig. Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har nu redovisat en planering för hur arbetet för att utveckla och stärka totalförsvaret ska gå till fram till 2020. Krisberedskapen skulle behöva ett liknande helhetsgrepp där tydliga mål om vad som är skyddsvärt definieras, lagstiftningen ses över och uppdateras och fungerande strukturer analyseras och implementeras.

Nästan tio år har gått sedan bildandet av MSB och omvärldsläget har förändrats radikalt sedan myndighetens inrättande. Det är rimligt att verksamheten utvärderas och analyseras i förhållande till behov men också rådande omvärldsläge. Inte minst finns en växande hotbild som kräver ett aktivt och modernt psykologiskt försvar. En genomlysning av krisberedskapen skulle utgöra ett viktigt underlag i arbetet inför nästa försvarsbeslut. Ett första steg bör vara att ge Statskontoret i uppdrag att brett utvärdera MSB:s verksamhet och den svenska krisberedskapen samt de relevanta myndigheternas beslutskedjor.

Ulf Kristersson (M)

Tobias Billström (M)

Ewa Thalén Finné (M)

Karin Enström (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M)

Elisabeth Svantesson (M)

Hans Wallmark (M)

Anti Avsan (M)

Lotta Finstorp (M)

Cecilia Magnusson (M)